

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 101/15

Λουξεμβούργο, 15 Σεπτεμβρίου 2015

Απόφαση στην υπόθεση C-67/14
Jobcenter Berlin Neukölln κατά Nazifa, Sonita, Valentina και Valentino
Alimanovic

Οι πολίτες της Ένωσης που μεταβαίνουν σε κράτος μέλος προς αναζήτηση εργασίας μπορούν να εξαιρούνται από ορισμένες μη ανταποδοτικού χαρακτήρα κοινωνικές παροχές

Οι αλλοδαποί που μεταβαίνουν στη Γερμανία προκειμένου να τύχουν παροχών κοινωνικής πρόνοιας ή των οποίων το δικαίωμα διαμονής στηρίζεται αποκλειστικά στην αναζήτηση εργασίας εξαιρούνται από τις παροχές της γερμανικής βασικής κοινωνικής ασφάλισης (Grundsicherung)¹. Το Δικαστήριο έκρινε πρόσφατα με την απόφαση επί της υποθέσεως Dano² ότι η εξαίρεση αυτή είναι θεμιτή όσον αφορά τους υπηκόους κράτους μέλους που μεταβαίνουν στο έδαφος άλλου κράτους μέλους χωρίς την πρόθεση να αναζητήσουν εκεί εργασία.

Στην υπό κρίση υπόθεση, το ομοσπονδιακό δικαστήριο διαφορών κοινωνικής ασφάλισης (Bundessozialgericht, Γερμανία) ζητεί να διευκρινιστεί αν είναι επίσης θεμιτή η εξαίρεση αυτή όσον αφορά τους πολίτες της Ένωσης που μετέβησαν στο κράτος μέλος υποδοχής για να αναζητήσουν εκεί εργασία και έχουν ήδη εργαστεί εκεί για ορισμένο χρονικό διάστημα, μολονότι οι παροχές αυτές χορηγούνται στους υπηκόους του κράτους μέλους υποδοχής που τελούν στην ίδια κατάσταση.

Το ερώτημα αυτό τίθεται στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Jobcenter Berlin Neukölln και τεσσάρων Σουηδών υπηκόων: της Nazifa Alimanovic, που έχει γεννηθεί στη Βοσνία, και των τριών τέκνων της Sonita, Valentina και Valentino, που γεννήθηκαν στη Γερμανία το 1994, το 1998 και το 1999, αντιστοίχως. Η οικογένεια Alimanovic έφυγε από τη Γερμανία κατά το έτος 1999 και μετέβη στη Σουηδία, επέστρεψε δε στο πρώτο κράτος μέλος τον Ιούνιο του 2010. Μετά από την άφιξή της στη Γερμανία, η N. Alimanovic και η κόρη της Sonita εργάστηκαν μέχρι τον Μάιο του 2011 σε θέσεις εργασίας βραχείας διάρκειας ή τους προσφέρθηκαν ευκαιρίες απασχολήσεως με διάρκεια μικρότερη του έτους. Κατόπιν τούτων δεν άσκησαν άλλη επαγγελματική δραστηριότητα. Στη συνέχεια, στην οικογένεια Alimanovic χορηγήθηκαν παροχές της βασικής κοινωνικής ασφάλισης για το χρονικό διάστημα από την 1η Δεκεμβρίου 2011 έως την 31η Μαΐου 2012, ήτοι, στη μεν Nazifa Alimanovic και την κόρη της Sonita επίδομα διαβίωσης για μακροχρόνια ανέργους (Arbeitslosengeld II), στα δε λοιπά τέκνα της, Valentina και Valentino, κοινωνικά επιδόματα για δικαιούχους ανίκανους προς εργασία. Το 2012 η αρμόδια αρχή (Jobcenter Berlin Neukölln) έπαυσε την καταβολή των παροχών, εκτιμώντας ότι η N. Alimanovic και η πρωτότοκη κόρη της έπρεπε να εξαιρεθούν από τις συγκεκριμένες παροχές, επειδή ήταν αλλοδαπές που αναζητούσαν εργασία των οποίων το δικαίωμα διαμονής στηριζόταν αποκλειστικά στην αναζήτηση εργασίας. Ως εκ τούτου, η αρχή αυτή εξείρεσε τα λοιπά τέκνα από τις αντίστοιχες παροχές.

Το Δικαστήριο, απαντώντας στα ερωτήματα του γερμανικού δικαστηρίου, κρίνει με τη σημερινή απόφασή του ότι η εξαίρεση των πολιτών της Ένωσης των οποίων το δικαίωμα διαμονής στηρίζεται αποκλειστικά στην αναζήτηση εργασίας από ορισμένες «ειδικές μη ανταποδοτικού

¹ Οι παροχές αυτές σκοπό έχουν τη διασφάλιση της διαβίωσης των δικαιούχων.

² Απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Νοεμβρίου 2014, Dano (C-333/13), βλ. επίσης [AT αριθ. 146/14](#).

τύπου παροχές σε χρήμα»³, οι οποίες αποτελούν επίσης «κοινωνικές παροχές»⁴, **δεν αντιβαίνει στην αρχή της ίσης μεταχειρίσεως**⁵.

Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι οι επίμαχες παροχές σκοπό έχουν τη διασφάλιση της διαβίωσης προσώπων που αδυνατούν να καλύψουν τις σχετικές δαπάνες και είναι μη ανταποδοτικές, χρηματοδοτούμενες από τα φορολογικά έσοδα, μολονότι εντάσσονται σε σύστημα κανόνων στο πλαίσιο του οποίου προβλέπονται επίσης παροχές με σκοπό τη διευκόλυνση της αναζητήσεως εργασίας. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, όπως και στην υπόθεση Danø, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι παροχές αυτές είναι «κοινωνικές παροχές».

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ως προς το σημείο αυτό ότι, όσον αφορά την πρόσβαση σε κοινωνικές παροχές, όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη, κάθε πολίτης της Ένωσης μπορεί να ζητήσει να τύχει ίσης μεταχειρίσεως με τους πολίτες του κράτους μέλους υποδοχής, μόνον εφόσον η διαμονή του στο έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής πληροί τις προϋποθέσεις της οδηγίας για τους πολίτες της Ένωσης⁶.

Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι τα πρόσωπα που αναζητούν εργασία, όπως στην υπό κρίση υπόθεση, έχουν δύο δυνατότητες για να τύχουν δικαιώματος διαμονής:

- οι πολίτες της Ένωσης που έχουν τύχει δικαιώματος διαμονής ως εργαζόμενοι οι οποίοι **καθίστανται ακουσίως άνεργοι αφού έχουν εργαστεί για χρονικό διάστημα μικρότερο του έτους** και έχουν καταγραφεί στην αρμόδια υπηρεσία απασχολήσεως ως **πρόσωπα τα οποία αναζητούν εργασία, διατηρούν την ιδιότητα του εργαζομένου επί χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να είναι μικρότερο του εξαμήνου**. Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, μπορούν να επικαλούνται την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν παροχές κοινωνικής πρόνοιας·
- στην περίπτωση που οι πολίτες της Ένωσης **δεν έχουν ακόμη εργαστεί** στο κράτος μέλος υποδοχής ή σε περίπτωση **παρελεύσεως του εξαμήνου**, ως πρόσωπα που αναζητούν εργασία δεν μπορούν να απελαθούν από το εν λόγω κράτος μέλος ενόσω δύνανται να παρέχουν αποδείξεις ότι συνεχίζουν να αναζητούν εργασία και ότι έχουν πραγματικές πιθανότητες να προσληφθούν. Στην περίπτωση αυτή, **το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να τους εξαιρεί από τη χορήγηση παροχών κοινωνικής πρόνοιας**.

Τέλος, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το οικείο κράτος μέλος πρέπει να συνεκτιμά την ατομική κατάσταση του ενδιαφερομένου όταν πρόκειται να εκδώσει μέτρο απελάσεως ή να διαπιστώσει αν το πρόσωπο αυτό αποτελεί υπέρμετρο βάρος για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής στο πλαίσιο της διαμονής του⁷. Εντούτοις, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, σε περίπτωση όπως αυτή της υπό κρίση υποθέσεως, **δεν επιβάλλεται τέτοια εξατομικευμένη εξέταση**, επειδή **το σύστημα με πλείονες βαθμίδες για τη διατήρηση της ιδιότητας του εργαζομένου** που προβλέπει η οδηγία για τους πολίτες της Ένωσης (το οποίο σκοπό έχει να διασφαλίσει το δικαίωμα διαμονής και την πρόσβαση στις κοινωνικές παροχές) **λαμβάνει το ίδιο υπόψη** διάφορα στοιχεία που χαρακτηρίζουν **την ατομική κατάσταση** κάθε προσώπου που ζητεί τη χορήγηση κοινωνικής παροχής. Επιπλέον, διευκρινίζει ότι το ζήτημα αν η χορήγηση των

³ Οι παροχές αυτές ορίζονται από τον κανονισμό (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ L 166, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2004, L 200, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 1244/2010 της Επιτροπής, της 9ης Δεκεμβρίου 2010 (ΕΕ L 338, σ. 35). Όσον αφορά τη Γερμανία, στον κανονισμό γίνεται, μεταξύ άλλων, μνεία των παροχών που σκοπό έχουν τη διασφάλιση της διαβίωσης στο πλαίσιο της βασικής ασφάλισης για τα άτομα που αναζητούν εργασία. Το ομοσπονδιακό δικαστήριο διαφορών κοινωνικής ασφάλισης έχει χαρακτηρίσει τις επίμαχες παροχές ως «ειδικές μη ανταποδοτικού τύπου παροχές σε χρήμα».

⁴ Κατά την έννοια της οδηγίας για τους πολίτες της Ένωσης (οδηγία 2004/38/ΕΚ).

⁵ Η αρχή αυτή κατοχυρώνεται από τις Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εξειδικεύεται από το άρθρο 4 του κανονισμού 883/2004 και το άρθρο 24 της οδηγίας 2004/38.

⁶ Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ L 158, σ. 77, και διορθωτικά ΕΕ 2004, L 229, σ. 35, και ΕΕ 2005, L 197, σ. 34).

⁷ Απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Σεπτεμβρίου 2013, Brey (C-140/12).

κοινωνικών παροχών αποτελεί «υπέρμετρο βάρος» για ορισμένο κράτος μέλος εκτιμάται μετά από τη σύρρευση όλων των μεμονωμένων αιτήσεων που θα του υποβληθούν.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής απόφασεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της απόφασεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106